

Novela autorského zákona – Změny, které se mohou obrátit proti autorům

Ministerstvo kultury připravilo novelu autorského zákona, kterou musí schválit Parlament České republiky. Její projednávání by mělo začít již během ledna 2021. Zdánlivě formální věc bude velkou zkouškou úcty a respektu k duševnímu vlastnictví. Je velmi pravděpodobné, že práva vás, autorů, budou čelit snaze o okleštění nebo vytvoření šedé zóny, kde bude možné kličkovat mezi paragrafy. Dokonce hrozí, že vy, autoři, přijdete o významnou část autorských odměn, pokud projdou chystané návrhy různých poslanců, kteří projednávání novely budou chtít zneužít ke svým vlastním zájmům. Vzpomeňme například zástupce pirátské strany, kteří dlouhodobě otevřeně pohrdají autorskými právy.

O CO VLASTNĚ JDE?

Do českého práva je nutné zahrnout dvě nové evropské směrnice – tzv. Online-SatCab a směrnici o autorském právu na jednotném digitálním trhu, obsahující velmi diskutovaný čl. 17. Cílem je primárně zajistit ochranu a licencování autorských práv na internetu. Směrnice vyžaduje, aby on-line platformy typu YouTube, SoundCloud či Ulož.to měly licenci, a tudíž byly zavedeny rovné podmínky v oblasti on-line užití, kdy i vy, autoři, máte nárok na spravedlivou odměnu. Od začátku přípravy novely jsme součástí legislativního procesu, stejně jako zástupci uživatelské veřejnosti, a pracujeme na tom, jaké klíčové body z pohledu autorů má obsahovat. Výsledek právní novelizace, jak je připraven na projednávání, je logickým důsledkem letité práce OSA a mezinárodních organizací v oblasti duševního práva na mezinárodním autorském poli. Pro vás bude jednoznačným přínosem.

Jak ale výše upozorňujeme, přestože se změny zákona týkají především úprav v on-line prostředí ve prospěch autorů, v nevyzpytatelném jednání

na půdě Parlamentu České republiky se může velmi lehce stát, že se otevře diskuze o samotné podstatě fungování OSA, a budeme muset obhajovat řadu dalších opatření, která dnes v naší praxi a přirozeně i v zahraničí běžně fungují. Připravili jsme proto pro vás seriál, kde bychom chtěli lépe a detailněji objasnit některá citlivá témata, o kterých se na veřejnosti dlouhodobě diskutuje. Jelikož hrozí mimo jiné výrazné omezení, nebo dokonce úplné zrušení odměn za užití hudby v restauracích a provozovných obchodů a služeb, které tvoří nemalou část vašich příjmů, začneme právě s nimi.

PROČ VLASTNĚ OSA VYBÍRÁ AUTORSKÉ ODMĚNY ZA REPRODUKOVANOU HUDBU V KADERNICTVÍCH, OBCHODECH, RESTAURACÍCH A JINÝCH VEŘEJNÝCH PROSTORECH?

Autorské odměny se vybírají za veřejné užití hudebního díla v rámci podnikání. Na celém světě je zcela samozřejmé, že se za pouštění hudby v těchto provozovných autorské odměny platí. Hudba,

kterou podnikatel pouští z rádia, televize nebo počítače svým zákazníkům pro zpříjemnění atmosféry, má pro jeho podnikání prokazatelný přínos. Do kavárny nebo restaurace také nejdete primárně kvůli wi-fi připojení, ale občerstvit se. Přesto dnes většina kaváren a restaurací nabízí svým zákazníkům bezplatné wi-fi připojení. Proč by autor hudby nebo umělec neměl mít nárok na svoji odměnu stejně jako firma, která do kavárny dodává internetové připojení?

Mezinárodní studie prokázaly pozitivní vliv hudby na spotřebitelské chování zákazníků. Obchodní řetězce dokonce vytvářejí speciální hudební playlisty pro své zákazníky.

Je zcela na rozhodnutí samotného podnikatele, jakou a zda vůbec nějakou hudbu svým zákazníkům pustí, stejně jako je to s wi-fi připojením. Jinými slovy, provozovatel, který se rozhodne nepouštět hudbu vůbec, neplatí nic.

HUDBA MÁ NEPOPIRATELNÝ VLIV NA ZÁKAZNÍKY: *

- zásadně ovlivňuje nákupní chování a rozhodování zákazníků,

- má prokazatelně příznivý vliv na výši tržeb,
- posiluje pozitivní vnímání značky,
- vhodně zvolená hudba vylepšuje pracovní podmínky a výkonnost zaměstnanců,
- zkracuje vnímání času stráveného ve frontě.

* Zdroj: Ipsos Media,
Value of Music, Francie 2008

JAK JE TO V ZAHRANIČÍ?

V zahraničí je naprostou samozřejmostí, že se za hudbu pouštěnou hostům v restauraci, u kadeřnice nebo v obchodě platí autorské odměny. OSA je tedy vázán dodržováním mezinárodního práva nejen vůči domácím autorům, ale také vůči zahraničním partnerům, aby míra ochrany práv autorů na území ČR odpovídala obdobné míře ochrany v jiných zemích světa.

CENA ZA PRÁVA AUTORŮ HUDBY ANEB MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ SAZEB

Je veřejně známo, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže prošetřoval sazby OSA za práva skladatelů a textařů a porovnával je se sazbami na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Rakousku, Německu, Chorvatsku, Belgii a Portugalsku (tedy zeměmi, se kterými nás pojí kulturní či geografické souvislosti, mají obdobný počet obyvatel či ekonomickou úroveň). Sám Úřad v roce 2018 bezmála po dvouletém šetření došel k závěru, že sazby OSA se pohybují spíše při spodní hranici, a to i po zohlednění ekonomické vyspělosti jednotlivých zemí.

O JAK VELKOU ČÁSTKU CELKOVĚ JDE A CO SE S NÍ DĚJE DÁL?

Autorské odměny za pouštění hudby v restauracích apod. tvoří ve všech zemích podstatnou část honorářů autorů hudby. V případě OSA tyto odměny nazýváme příjmy za reprodukovanou hudbu, vč. jukeboxů, a na celkových příjmech se podílí téměř 21 %.

JAK SE AUTORSKÉ ODMĚNY ZA REPRODUKOVANOU HUDBU ROZDĚLUJÍ?

Pokud nám provozovna dodá seznam skladeb třeba i regionálně známých autorských kapel a jsou-li autoři zastupováni OSA, zasíláme honoráře přímo jim.

PŘÍKLAD:

1. Představte si malou obec s hospodou u fotbalového hřiště, která je v regionu oblíbená. Majitel hospody má syna, který si založil kapelu. Do jejich repertoáru patří nejen vlastní autorské písničky, ale i skladby například od Black Sabbath, Tublatanky nebo Europe, protože skladbou The Final Countdown končí téměř každá zábava. Tato kapela vystupuje na různých akcích v obci a okolí.

- Pokud se autoři nechají zastupovat OSA a pořadatel zašle seznam odehraných skladeb, dostávají autoři této regionální kapely stejnou odměnu jako autoři skladeb Black Sabbath, Tublatanky nebo Europe.
- Pokud si tuto hudební kompilaci kapela nahraje na CD a pyšný otec to bude pouštět v hospodě, honoráře pochopitelně obdrží opět tito autoři. Podmínkou však je, aby otec jako majitel hospody každý měsíc posílal na OSA seznam skladeb, které pouštěl.

2. Pokud je místní kadeřnice fanynkou této kapely a ve svém kadeřnictví pouští kromě CD s Lucií Bílou a Karlem Gottem také jejich album, měla by na OSA pravidelně zasílat seznam skladeb, které pouštěla. Autoři skladeb místní kapely obdrží honoráře stejně jako autoři písní Lucie Bílé nebo Karla Gotta.

3. Pokud takový seznam skladeb od majitele provozovny nedostaneme, pro výpočet honorářů použijeme podklady, které se nejvíce blíží pouštění hudby v obdobných provozovnách. Klíčem pro výpočet honorářů

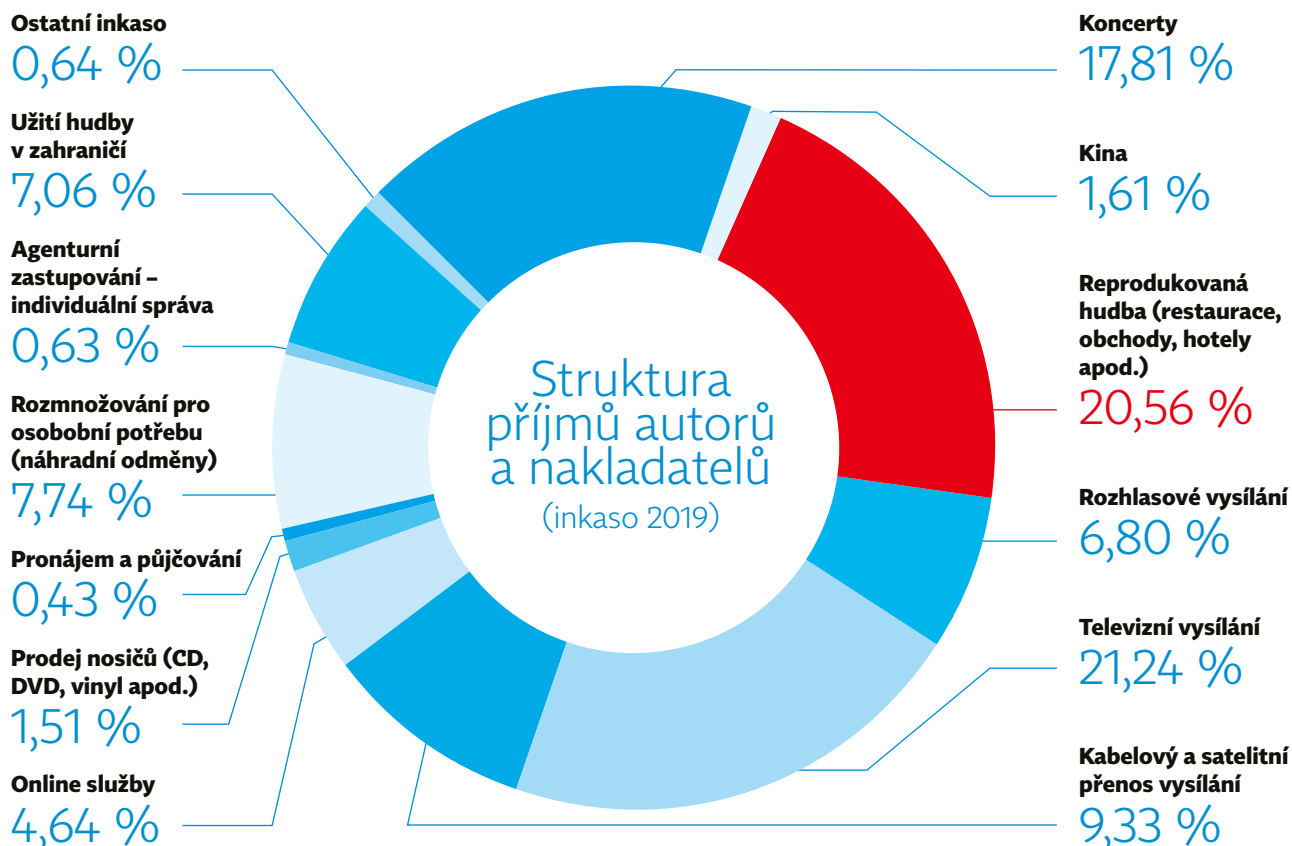
jsou konkrétně seznamy odvysílané hudby ve všech českých rádiích nebo televizních stanicích a také playlisty z koncertů. Konkrétně v roce 2019 šlo o 133 717 hodin hudby ze 43 TV stanic a 1 009 338 hodin hudby ze 187 rozhlasových stanic.

Věříme, že tento způsob nejlépe odráží míru spravedlnosti, a navíc mají tyto honoráře šanci se dostat mezi co nejširší množinu autorů hudby.

Jinými slovy, autorské odměny za reprodukovanou hudbu dostávají všichni autoři, jejichž skladby rotují v rádiích, televizích nebo se hrají na koncertech. Ve výplatním honorářovém listě, což je přehled honorářů za jednotlivá užití vašich děl, který vám OSA čtvrtletně zasílá, naleznete tuto částku pod názvem podíl na neadresných příjmech.

Jedná se o důležitý zdroj obživy autorů hudby a jinak je tomu v zahraničí. Chceme vás ubezpečit, že uděláme vše pro to, aby i české duševní právo zůstalo moderní a reagovalo na prostředí 21. století. Často slycháme, že copyright nebo autorská práva jsou brzdou technologického rozvoje. Opak je pravdou. Každý přece ví, jak se za posledních 100 let proměnil rozhlasový a především televizní trh. Masivní rozvoj internetu a sociálních sítí nastal hlavně díky zájmu veřejnosti o autorský chráněnou tvorbu. Autorská práva nebo, chcete-li, duševní vlastnictví vždy byly a stále budou doslova hnací silou technologického rozvoje. Podle údajů z roku 2018 celkem 81 % uživatelů internetu v Evropské unii používalo internet k poslouchání hudby, sledování videí nebo hraní her, což bylo více než k nakupování nebo užívání sociálních sítí. (zdroj: *Digital Economy and Society Index [DESI] 2020, Evropská komise*)

Pokud máte jakékoliv dotazy či pochybnosti, obraťte se prosím v prvé řadě na nás. A to i v případě, kdy se média či zákonodárci pokusí současné principy autorských odměn zpochybnit. Jsme připraveni vám transparentní cestou poskytnout relevantní a ověřené informace, jak si vaše autorské odměny doopravdy stojí. ☑

OSA přechází na měsíční vyplácení autorských odměn

Neustále se snažíme zlepšovat služby, které vám, autorům, dědicům a nakladatelům, poskytujeme, proto na počátku roku 2021 jako jedna z prvních ochranných autorských organizací přecházíme na měsíční frekvenci výplat autorských

odměn. Minimální hranicí pro zaslání výplaty i nadále zůstává částka 500 Kč.

POSKYTOVÁNÍ PODKLADŮ K VÝPLATÁM

Z důvodu vyšší frekvence výplat nabývá na důležitosti také efektivní poskytování dat obsahujících údaje k výplatám. Proto máte ke všem podkladům kdykoliv přístup prostřednictvím elektronického účtu Infosa.

O nahraných výplatních honorářových listech vás systém Infosa vždy automaticky informuje e-mailem, nově v rámci této notifikace budeme e-mailem zasílat odkaz vedoucí přes rychlé přihlašování (pomocí telefonního čísla a PIN) rovnou ke konkrétním podkladům ve vyúčtování.

Pokud tedy dosud nemáte aktivovaný účet, kontaktujte nás na e-mailu infosa@osa.cz nebo na telefonu

220 315 226, a aktivaci vyřídíme obratem.

ZPŮSOB VÝPLATY AUTORSKÝCH ODMĚN

Způsob výplaty autorských odměn zůstává nezměněný, honoráře tedy obdržíte přímo na bankovní účet nebo vám je pošleme složenkou. Vzhledem k jejich měsíčnímu vyplácení bychom však rádi vyzvali ty z vás, kterým doposud zasíláme autorské odměny složenkou, abyste tento způsob zvážili. Platba na účet je rychlejší i pohodlnější.

Věříme, že tuto změnu uvítáte, a budete tak mít více času na vaši tvorbu.

VÝJIMKY JSOU MOŽNÉ

Pokud vám stávající čtvrtletní vyplácení vyhovuje a přejete si jej zachovat, je to samozřejmě možné, dáte-li nám o tom vědět na e-mail autori@osa.cz. ☒